

podmínkou, které vyžaduje změna dopravních poměrů na silnici podél náhonu běžící. Nebylo by tedy možno námitku tuto uznati za důvodnou, i kdyby stěžující si okres byl legitimován ji uplatňovati.

Č. 12.134.

Vodní právo: Povinnost vlastníka mlýnského náhonu, který tvoří samostatné vodní dílo, čistiti náhon?

(Nález ze dne 13. listopadu 1935 č. 18.105/35.)

V ě c: Státní pozemkový úřad v Praze proti zemskému úřadu v Praze o čištění vodního náhonu.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: K dožádání manželů Františka a Růženy K., spolumatelů mlýna čp. . . v P., rozhodl okr. úřad v Jičíně výměrem z 27. srpna 1932, že stpů má povinnost čistiti náhon č. kat. . . v L. a udržovati jez v potoce č. kat. . . v L. v řádném stavu.

Odvolání, které z výměru tohoto podal stpů, vyhověl žal. úřad nař. rozhodnutím potud, že zrušil výrok ukládající povinnost udržovati zmíněný jez, jímž se voda vzdouvá a přivádí do náhonu — uloživ současně okr. úřadu, aby o povinnosti udržovati jez znovu rozhodl —, kdežto výrok o povinnosti čistiti náhon č. kat. . . žal. úřad potvrdil změniv jen jeho odůvodnění.

Předmětem sporu vzneseného před nss jest pouze otázka, zda stpů je povinen čistiti náhon č. kat. . . v L. Otázky udržování jezu v potoce č. kat. . . v L. se stížnost nedotýká, a není tedy otázka ta předmětem řízení před nss-em.

Nss uvažoval o stížnosti takto:

Žal. úřad zjišťuje především, že nebyly vypátrány žádné osoby, které by k čištění náhonu č. kat. . . byly právoplatně zavázány, a které by tedy podle § 44 vod. zák. povinnost takové v první řadě postihovala. Proti tomuto zjištění stížnost nebrojí.

Žal. úřad ukládá udržovací povinnost stpů-u, resp. státu jen z toho důvodu, že stát — převzav od panství St. mimo jiné pozemky i část mlýnského náhonu, t. j. parcelu č. kat. . . s ujednáním, že dnem 18. listopadu 1924 přecházejí na stát užitky i povinnosti veřejnoprávní i soukromoprávní s držbou předaných nemovitostí spojené — má náhon č. kat. . . ve svém soukromém vlastnictví, má nad ním v mezích předpisů vod. zák. právní disposici a mohl by z něho míti eventuelně užitky, pročež stíhá jej i udržovací povinnost jako vlastníka náhonu ve smyslu § 44 vod. zák., t. j. jako toho, kdo nad náhonem tím má plnou právní disposici a jeho užívá.

Při tom vychází žal. úřad, jak z odůvodnění nař. rozhodnutí je patrné, z předpokladu — a sice podle mínění žal. úřadu z předpokladu nesporného —, že náhon je před dávnými roky uměle vybudovaným průplavem (strojeným splavem, umělým náhonem), jaký má na mysli § 44

vod. zák., a že jest tedy — byť i jen svou částí č. kat. . . . — samostatným vodním dílem, jež existuje bez ohledu na to, jakému účelu slouží voda jím vedená, a jaká jiná vodní díla jsou na jeho dolejšímu toku zřízena. Vychází z existence mlýnského náhonu jako samostatného kanálu, resp. strojeného splavu ve smyslu § 44 vod. zák., neodvislého od ostatních snad i dočasných vodních zařízení, nepovažoval žal. úřad za nutné zabývat se otázkou, používá-li se vody z náhonu k napájení sádek, zřízených při zbytkovém statku v P., k napájení dobytka, či k pohonu mlýna čp. . . . v P.

Stížnost chápajíc nař. rozhodnutí v ten smysl, že žal. úřad považuje za směrodatný moment soukromé vlastnictví státu, jenž má nad náhonem plnou právní disposici a jeho užívá, namítá, že názor žal. úřadu o právním významu soukromého vlastnictví pro udržovací povinnost ve smyslu § 44 vod. zák. je mylný, ježto za vlastníka vodního díla podle § 44 vod. zák. nelze považovati toho, komu dílo (náhon) soukromoprávně vlastnický náleží, nýbrž toho, kdo dílo zřídil a jím disponuje (cit. Budw. 8484 A), a že se tedy žal. úřad měl v daném případě zabývat otázkou, kdo náhon zřídil a kdo jím disponuje.

Námítka tato nepostihuje však vlastní smysl nař. rozhodnutí, neboť žal. úřad vychází nejen ze zjištění, že náhon je nyní v soukromém vlastnictví státu, nýbrž i ze zjištění, že náhon ten je samostatným vodním dílem, které existuje bez ohledu na to, jakému účelu voda jím vedená slouží a jaká vodní díla jsou na dolejšímu toku zřízena; žal. úřad nepovažoval proto za nutné zkoumati, používá-li se vody z náhonu toho k napájení sádek u dvora v P., či k napájení dobytka, či konečně k pohonu mlýna v P. Žal. úřad výslovně také konstatuje, že stpú má v daném případě nad náhonem »v mezích předpisů vod. zák.« právní disposici. Z toho je viděti, že žal. úřad považuje náhon za samostatné vodní dílo, které tedy existuje samostatně bez ohledu na to, zda se vody používá k napájení sádek, dobytka, nebo k pohonu mlýna v P. Z nař. rozhodnutí je dále patrné, že žal. úřad vodoprávní konsens považuje za nahrazený presumpcí právní existence ve smyslu § 102 vod. zák. Jádrem argumentace žal. úřadu spočívá tedy ve zjištění, že stpú-u přináleží nejen soukromoprávní, nýbrž i vodoprávní dispozice nad řečeným náhonem.

Proti těmto skutkovým zjištěním a proti dotyčné právní dedukci žal. úřadu, zejména pak proti dedukci, že řečený náhon je samostatným vodním dílem, nad nímž stpú-u přísluší vodoprávní dispozice, stížnost se neobrací, neformulujíc v tomto směru žádného stěžného bodu. Nss neměl proto podnětu, aby nař. rozhodnutí po těchto stránkách přezkoumával, zejména neměl příčiny, aby zkoumal, zda žal. úřad pojem vlastnictví ve smyslu § 44 vod. zák. vykládá ve shodě se zákonem (srov. Boh. A 9437/31).

Č. 12.135.

Vodní právo (Slovensko): I. Podle § 26 zák. čl. XVIII:1913 jest věcí vodoprávního úřadu rozhodnouti, zda straně patří odškodné podle tohoto zák. nebo podle vod. zák.; výši odškodného stanoví vodo-